

Hof van beroep Brussel 28 januari 2014*Zaak: 2013AR226*

ARBITRAGE

Voorwaarden – Overeenkomst – Arbiters – Nietigheid – Motivering

ARBITRAGE

Conditions – Convention – Arbitres – Nullité – Motivation

Een Belgische doe-het-zelfzaak had drie jaar lang meubels aangekocht van een Spaanse verkoper. De algemene verkoopsvoorwaarden op de achterzijde van de factuur voorzagen in de arbitrageclausule van een Brussels arbitrage-instituut.

Toen de Spaanse verkoper een geschil voor de arbiter bracht, betwistte de Belgische koper de rechtsmacht van de arbiter. De arbiter oordeelde dat ze bevoegd was (lees: rechtsmacht had). In een latere vernietigingsprocedure volgden de rechtbank van eerste aanleg en het hof van beroep van Brussel haar in deze beslissing.

Het hof oordeelde dat “[g]elet op de lange relatie tussen partijen en de herhaalde kennisgeving van de algemene voorwaarden van de leverancier [...] deze voorwaarden in hoofde van de partijen bindende contractuele stukken uit[maken] in de zin van artikel 1677 van het Gerechtelijk Wetboek. Appellante wordt als handelaar geacht de algemene voorwaarden te hebben goedgekeurd en zij wordt dan ook geacht haar wil om het geschil aan arbitrage te onderwerpen ondubbelzinnig te hebben betuigd.”

Daarbij speelde ook mee dat het arbitragebeding duidelijk was opgesteld in het Frans en het Nederlands. Bovendien werd op de voorzijde van de factuur uitdrukkelijk verwezen naar het arbitragebeding op de achterzijde.

Het hof benadrukte dat arbitragebedingen in het internationaal handelsverkeer geen volstrekt ongebruikelijke en buitensporige bedingen zijn. Een minderheid in de rechtspraak was vroeger van oordeel dat arbitragebedingen wel ongebruikelijk zijn, waardoor het stilzwijgen van de bestemming van de factuur niet beschouwd zou kunnen worden als een aanvaarding. De hoven en rechtbanken van Brussel en Gent zijn echter steeds tot een ander besluit gekomen (zie H. VAN HOUTTE, K. COX en S. COOLS, “Overzicht van rechtspraak: Arbitrage (1972-2006)”, *TBH* 2007, 124).

Verder verwierp het hof de strijdigheid van het arbitragebeding met artikel 6, 1 EVRM omdat de zaak behandeld werd door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat bij wet is ingesteld. Ook het beweerde gebrek aan motivering van de arbitrale uitspraak werd van tafel geveegd, nu de arbiter in 5 pagina’s had toegelicht waarom de tegenvordering van de koper werd verworpen. Het hof voegde toe dat het de relevantie van de motivering van de arbiter niet behoort te onderzoeken.

K.C.

Hof van Cassatie 22 november 2013*Zaak: C.12.0405.F*

ARBITRAGE

Voorwaarden – Overeenkomst – Nietigheid – Splitsbaarheid

ARBITRAGE

Conditions – Convention – Nullité – Séparabilité

Het hof van beroep te Brussel oordeelde dat de verweerder zich niet kon beroepen op het arbitragebeding om de hoven en rechtbanken onbevoegd te doen verklaren, nu de koopovereenkomst waarin het arbitragebeding vervat was nietig was.

Het Hof van Cassatie verbrak deze automatische uitbreiding van de nietigheid van de hoofdovereenkomst tot het arbitragebeding, omdat het hof van beroep de geldigheid of eventuele beëindiging van het arbitragebeding op zich niet onderzocht had. Artikel 1697.2 Ger.W. (oud) stelde immers uitdrukkelijk dat de vaststelling dat het contract nietig is, niet van rechtswege meebrengt dat ook de overeenkomst tot arbitrage die daarvan deel uitmaakt nietig is. Artikel 1690, § 1 van de nieuwe arbitragewet voegt daar uitdrukkelijk aan toe dat het arbitragebeding beschouwd wordt als een overeenkomst die los staat van de andere contractuele bepalingen.

K.C.

Cour de justice de l’Union européenne 10 juillet 2014*Affaire: C-421/12*

PRATIQUES DU MARCHÉ

Pratiques interdites – Pratiques commerciales déloyales à l’égard des consommateurs – Professions libérales – Annonces de réduction de prix – Ventes ambulantes

MARKTPRAKTIJKEN

Verboden praktijken – Oneerlijke handelspraktijken jegens consumenten – Vrije beroepen – Aankondiging prijsvermindering – Ambulante handel

La Cour de justice a rendu ce 18 juillet 2014 un enième arrêt portant sur l’examen de la conformité de certaines dispositions de droit belge en matière de pratiques commerciales avec la directive 2005/29/CE du 11 mai 2005 relative aux pratiques commerciales déloyales des entreprises vis-à-vis des consommateurs. Contrairement aux arrêts précédents, rendus sur question préjudicielle, cet arrêt intervient cette fois dans le cadre d’une procédure en manquement introduite par la Commission contre l’Etat belge.

Par son recours, la Commission faisait essentiellement grief à l’Etat belge de ne pas avoir transposé correctement les dispositions de la directive 2005/29/CE en:

- excluant les titulaires d’une profession libérale ainsi que les dentistes et les kinésithérapeutes du champ d’application de la l’ancienne loi du

14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur;

- maintenant en vigueur les articles 20, 21 et 29 de la loi du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur; ces dispositions sont celles qui prévoient que toute annonce de réduction de prix doit faire référence à un prix défini par la loi, en l'occurrence le prix le plus bas pratiqué durant le mois précédent le premier jour de l'annonce en question et celles qui interdisent l'annonce de réduction de prix au-delà d'un mois et en-deçà d'une journée;
- maintenant en vigueur l'article 4, paragraphe 3, de la loi du 25 juin 1993 sur l'exercice et l'organisation des activités ambulantes et foraines ainsi que l'article 5, paragraphe 1, de l'arrêté royal du 24 septembre 2006 relatif à l'exercice et à l'organisation des activités ambulantes; ces dispositions reviennent à interdire en principe, à l'exception de certains produits et services, toute vente ambulante lorsque celle-ci est effectuée au domicile du consommateur pour des produits ou services d'une valeur totale supérieure à 250 euros par consommateur, ainsi que la vente d'un certain nombre de produits tels que les métaux précieux, les pierres précieuses et les perles fines.

La Cour de justice va faire droit à l'action de la Commission.

S'agissant de l'exclusion de certaines professions du champ d'application de la loi du 14 juillet 1991, l'Etat belge faisait valoir que le manquement allégué aurait en réalité été corrigé par l'effet de deux arrêts n° 55/2011 du 6 avril 2011 et n° 192/2011 du 15 décembre 2011. Cet argument est rejeté par la Cour, celle-ci estimant cette circonstance sans incidence sur l'existence du manquement.

S'agissant du maintien des dispositions relatives aux annonces de réduction de prix, l'Etat belge soutenait par ailleurs que ces dispositions relèveraient de la directive 98/6 en matière d'indication des prix des produits offerts aux consommateurs. La Cour rejette cet argument en considérant que cette dernière directive concerne l'indication des prix des produits par référence à différents types d'unités de mesure, et non pas l'indication des prix en général ou quant à la réalité économique des annonces de réduction de prix.

G.S.

2. BANKRECHT EN FINANCIËEL RECHT/DROIT BANCAIRE ET FINANCIER⁴

Régine Feltkamp⁵ en Elisabeth Wellekens⁶

Wetgeving/Législation

Verordening (EU) nr. 468/2014 van de Europese Centrale Bank van 16 april 2014 tot vaststelling van een kader voor samenwerking binnen het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme tussen de Europese Centrale Bank en nationale bevoegde autoriteiten en met nationale aangewezen autoriteiten (GTM-kaderverordening) (Pb.L. 141 van 14 mei 2014, in werking getreden op 15 mei 2014)

BANK- EN KREDIETWEZEN

Toezicht op de kredietinstellingen

BANQUE ET CRÉDIT

Contrôle des banques

Deze verordening legt, conform artikel 6, lid 7 van de Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 ("GTM-Verordening") het kader vast voor de praktische organisatie van de samenwerking op het vlak van prudentieel toezicht op kredietinstellingen tussen de ECB en de nationaal bevoegde autoriteiten als gevolg van de GTM-Verordening, die aan de ECB specifieke taken heeft opgedragen inzake dit toezicht, met bepaalde bijstandsverplichtingen voor de nationaal bevoegde autoriteiten en bepaalde verantwoordelijkheden inzake toezicht op bepaalde kredietinstellingen aan de nationaal bevoegde autoriteiten heeft voorbehouden in functie van het criterium van belangrijkheid van de instelling. De verordening bepaalt nader de structuren en methodologie voor de beoordeling en toetsing of een onder toezicht staande entiteit aangemerkt moet worden als belangrijk of niet, de toepasselijke procedures, de uitwisseling van informatie en de samenwerking, taaltechnische afspraken, de procedures inzake sanctiebevoegdheden, enz.

R.F.

Verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik en houdende intrekking van Richtlijn 2003/6/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijnen 2003/124, 2003/125/EG en

⁴. Zowel de Europese als de nationale regelgever en de toezichthoudende autoriteiten zijn de laatste maanden bijzonder actief geweest. Dit overzicht bevat beknopte besprekingen van een selectie van de teksten die zijn gepubliceerd in de periode april-juni 2014 en is niet exhaustief.

⁵. Docent VUB, advocaat te Brussel.

⁶. Advocaat te Brussel.